

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი

ბრძანება № 672

თბილისი

20.08.2010

მულტილინგვური განათლების პროგრამის დებულებისა და მულტილინგვური
განათლების პროგრამის დასამტკიცებლად წარმოსადგენი სააპლიკაციო ფორმის
დამტკიცების შესახებ

საქართველოს მთავრობის 2004 წლის 21 მაისის №37 დადგენილებით
დამტკიცებული „საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს
დებულების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ზ“ და „მ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

- დამტკიცდეს მულტილინგვური განათლების პროგრამის დებულება დანართი №1 შესაბამისად;
- დამტკიცდეს მულტილინგვური განათლების პროგრამის დასამტკიცებლად წარმოსადგენი სააპლიკაციო ფორმა დანართი №2 შესაბამისად;
- დაევალოს საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტს ბრძანების გამოქვეყნება სამინისტროს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე;
- ბრძანება ძალაშია ხელმოწერისთანავე;
- ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს მისი გაცნობიდან ერთი თვის ვადაში ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლოს აღმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (მის: ქ. თბილისი, აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ, №6);

დიმიტრი შაშვინი

მულტილინგვური განათლების პროგრამის დებულება

თავი I.

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. მულტილინგვური განათლების პროგრამის ზოგადი ჩარჩო

"ზოგადი განათლების შესახებ" საქართველოს კანონი წარმოადგენს მულტილინგვური განათლების პროგრამების შემუშავებისა და განხორციელების ჩარჩოს. აღნიშნული კანონის მე-4 მუხლის თანახმად, "საქართველოს მოქალაქეებს, რომლებისთვისაც ქართული ენა მშობლიური არ არის, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების რეკომენდაციით სახელმწიფო უქმნის პირობებს ისეთი დაწყებითი, საბაზო და ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების ან მისი სექტორის შესაქმნელად, სადაც სწავლება ხორციელდება მათ მშობლიურ ენაზე ეროვნული სასწავლო გეგმის შესაბამისად".

2009 წლის 8 მაისს მთავრობის №348 განკარგულებით დამტკიცდა "შემწყნარებლობისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის ეროვნული კონცეფცია" და სამოქმედო გეგმა, რომლის მირითადი მიზანია დემოკრატიული, კონსოლიდირებული და საერთო ღირებულებებზე დაფუძნებული სამოქალაქო საზოგადოების შექმნის ხელშეწყობა, რომელიც მრავალფეროვნებას თავისი ძლიერების წყაროდ მიიჩნევს და ყველა მოქალაქეს უზრუნველყოფს საკუთარი იდენტობის შენარჩუნებისა და განვითარების შესაძლებლობით.

- საქართველოში მულტილინგვური განათლება მოწოდებულია იმისათვის, რომ ხელი შეუწყოს შემდეგი მირითადი მიზნების მიღწევას:
- განათლების სისტემა გახდეს ეროვნულ უმცირესობათა საზოგადოებაში ინტეგრაციის უმთავრესი ინსტრუმენტი;
- განათლების სისტემა გახდეს ტოლერანტულ ღირებულებათა და სამოქალაქო საზოგადოების ფორმირების მირითადი ინსტრუმენტი.
- უზრუნველყოფილ იქნეს, რომ საქართველოს ყველა მცხოვრები საკმარის დონეზე ფლობდეს ქართულ ენას იმისთვის, რომ აქტიური მონაწილეობა მიიღოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში და მოხდეს მისი წარმატებული ინტეგრაცია დასაქმების სფეროში.

- უზრუნველყოფილ იქნეს ეროვნულ უმცირესობათა განათლების ისეთი პროგრამების შექმნა და დაწერგვა, რომლებიც შეესაბამება ზემოაღნიშნულ მიზნებს და იმავდროულად ხელს შეუწყობს ეროვნულ უმცირესობათა კულტურული და ენობრივი თვითმყოფადობის დაცვას და მათ ინტეგრაციას ქართულ საზოგადოებაში.

მუხლი 2. ტერმინების განმარტება

აღნიშნული დებულების მიზნებისთვის ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

მულტილინგვური განათლება - განათლების ფორმა საჯარო სკოლებში; სადაც სხვადასხვა საგნისა თუ საგანთა ჯგუფის სწავლების ენად გამოიყენება ორი ან მეტი ენა.

მულტილინგვური განათლების პროგრამა - განათლების და მეცნიერების სამინისტროს პროგრამა, რომლის ფარგლებშიც ხდება საჯარო სკოლების მულტილინგვური განათლების პროგრამების განხორციელება;

მულტილინგვური საგანმანათლებლო მოდელი - ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საათობრივი ბადის შესაბამისად საგნების და საგანთა ჯგუფების სხვადასხვა ენაზე სწავლების გადანაწილების სქემა.

სკოლის მულტილინგვური განათლების პროგრამა - საქართველოს განათლების და მეცნიერების სამინისტროს მულტილინგვური განათლების პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული საჯარო სკოლის პროგრამა;

მშობლიური ენის მხარდაჭერის მულტილინგვური განათლების პროგრამა - ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საგნებისა და საგანთა ჯგუფების სწავლება მიმდინარეობს სახელმწიფო ენაზე, მშობლიური ენა ისტავლება, როგორც საგანი მაქსიმალური საათობრივი დატვირთვით.

ტრანზიტული/გარდამავალი მულტილინგვური განათლების პროგრამა - სწავლება მიმდინარეობს როგორც სახელმწიფო, აგრეთვე მშობლიურ ენაზე, თუმცა სახელმწიფო ენაზე სასწავლო საგნების შესწავლა თანდათანობით მატულობს და ეტაპობრივად ხდება სახელმწიფო ენაზე სწავლებაზე გადასვლა.

განმავითარებელი მულტილინგვური განათლების პროგრამა - ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საგნებისა და საგანთა ჯგუფების სწავლება მიმდინარეობს თანაბრად, როგორც სახელმწიფო, აგრეთვე მშობლიურ ენაზე (მაგ: 50/50%) და მიიღწევა თანაბრად მაღალი ენობრივი კომპეტენცია, როგორც სახელმწიფო აგრეთვე მშობლიურ ენაში;

რადიკალური მულტილინგვური განათლების პროგრამა - ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საგნებისა და საგანთა ჯგუფების სწავლება მიმდინარეობს მშობლიური ენაზე, სახელმწიფო ენა ისტავლება, როგორც საგანი გაძლიერებულად მაქსიმალური საათობრივი დატვირთვით..

ორმაგი ენობრივი იმერსიის მულტილინგვური განათლების პროგრამა - ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საგნებისა და საგანთა ჯგუფების სწავლება მიმდინარეობს თანაბრად,

როგორც სახელმწიფო, აგრეთვე არა სახელმწიფო ენაზე. მოსწავლეთა კონტიგენტი თანაბრადაა გადანაწილებული და წარმოადგენს როგორც ქართულენოვან, აგრეთვე არაქართულენოვან მოსწავლეებს.

მუხლი 3. მულტილინგვური განათლების პროგრამის მიზანი

მულტილინგვური განათლების პროგრამა შემდეგ მიზნებს ისახავს:

3.1 ეროვნული უმცირესობებისათვის ზოგადი განათლების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესებას;

3.1. მოსწავლეებში ბილინგვიზმის, ანუ ორი ენის, როგორც სახელმწიფო, აგრეთვე მშობლიურ ენის ფლობის უნარის განვითარებას;

3.2 მოსწავლეებისთვის თანასწორი განათლების მიღების შესაძლებლობების შექმნას;

3.3. მოსწავლეებში ბიკულტურიზმის განვითარებას, ანუ უნარი, თავი იგრძნონ საზოგადოების სრულყოფილ წევრად, როგორც საკუთარ ეთნიკურ ჯგუფში, აგრეთვე დომინანტი ჯგუფის გარემოცვაში;

3.4. სხვადასხვა კულტურის ფუნდამენტური ღირებულებებისადმი ზიარებას;

3.5. კეთილგანწყობილი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას განსხვავებული ლინგვისტური და კულტურული ჯგუფების მიმართ.

მუხლი 4. მულტილინგვური პროგრამის ამოცანები

4.1. ყველა მოსწავლისათვის თანაბარი შესაძლებლობების უზურნველყოფა ზოგადი განათლების დონეზე;

4.2. მოსწავლეებისთვის სახელმწიფო ენის სწავლების ეფექტური გარემოს შექმნა და ქართულ ეროვნული სასწავლო გეგმებით განსაზღვრული უნარებისა და კომპეტენციების განვითარება;

4.3. მოსწავლეებისთვის მშობლიური ენის სწავლების ეფექტური გარემოს შექმნა და მშობლიურ ენაში ეროვნული სასწავლო გეგმებით განსაზღვრული უნარებისა და კომპეტენციების განვითარება;

4.4. მოსწავლეებისთვის სწავლების ეფექტური გარემოს შექმნა და ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრულ საგნებსა თუ საგნობრივ ჯგუფებში განსაზღვრული უნარებისა და კომპეტენციების განვითარება;

4.5. მოსწავლეებში მულტიკულტურულ საზოგადოებაში კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის უნარების განვითარება.

4.6. ეროვნულ უმცირესობათა სამოქალაქო ინტეგრაციის ხელშეწყობა.

მუხლი 5. მულტილინგვური განათლების პროგრამის შესაბამისობა ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებთან

5.1. მულტილინგვური განათლების პროგრამები თანხვედრაშია ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებთან, ვინაიდან იგი ხელს უწყობს:

- ა) ქვეყნის ინტერესების, ტრადიციებისა და დღირებულებების მიმართ საკუთარი პასუხისმგებლობის გააზრებას;
- ბ) კომუნიკაციას სახელმწიფო ენაზე და მისი პრაქტიკაში გამოყენებას;
- გ) კომუნიკაციას მშობლიურ ენაზე და მისი პრაქტიკაში გამოყენებას;
- დ) კომუნიკაციას სხვადასხვა კულტურის მქონე ინდივიდებთან და ჯგუფებთან;
- ე) მრავალკულტურულ საზოგადოებაში მშვიდობიან თანაცხოვრებას.

მუხლი 6. მულტილინგვური განათლების პროგრამების შინაარსი

6.1. საჯარო სკოლების მულტილინგვური განათლების პროგრამა მოიცავს სასწავლო გეგმებით განსაზღვრულ საგნებსა და საგნობრივ ჯგუფებს;

6.2. საჯარო სკოლების მულტილინგვური განათლების პროგრამის საათობრივი ბადე თანხვედრაშია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ საათობრივ ბადესთან.

მუხლი 7. მულტილინგვური განათლების მოდელები

7.1. საჯარო სკოლას უფლება აქვს საკუთარი შეხედულებების, ადამიანური და მატერიალური რესურსების, თემის მხარდაჭერისა და არსებული სიტუაციის შესაბამისად შეიმუშავოს მულტილინგვური განათლების საკუთარი მოდელი, რომელიც თანხვედრაში იქნება ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან.

მუხლი 8. მულტილინგვური განათლების პროგრამების დაფინანსება

8.1. საჯარო სკოლების დაწესებულებებს, რომლებიც მულტილინგვური განათლების პროგრამებს ახორციელებენ უფლება აქვთ მიიღონ დამატებითი დაფინანსება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხრიდან.

8.2. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო განსაზღვრავს იმ სკოლების ჩამონათვალს, რომელთაც შეუძლიათ მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელების მიზნით დამატებითი დაფინანსების მიღება.

თავი II

მულტილინგვური განათლების პროგრამების რეგისტრაციისა და დამტკიცების პროცედურა

მუხლი 9. ზოგადსაგანმანათლებო დაწესებულების მულტილინგვური განათლების პროგრამის რეგისტრაციის მიზანი

9.1. საჯარო სკოლების მოეთხოვება გაიაროს მულტილინგვური განათლების პროგრამის რეგისტრაცია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში ქვემოთ მითითებული პროცედურის დაცვით:

9.2. მულტილინგვური განათლების პროგრამების რეგისტრაცია მიზნად ისახვს:

- ა) საჯარო სკოლის მულტილინგვური პროგრამის ხარისხის უზრუნველყოფას;
- ბ) საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხრიდან პროგრამის განსახორციელებლად აუცილებელი მხარდასაჭერი ღონისძიებების დროულ დაგემვას;
- გ) მულტილინგვური განათლების განხორციელების მონიტორინგს და პროგრამის შესრულებაზე სხვადასხვა დაინტერესებული მხარეების ინფორმირებას;

მუხლი 10. გადაწყვეტილება სკოლის მულტილინგვური პროგრამის დამტკიცების შესახებ

10.1. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში საჯარო სკოლის მულტილინგვური პროგრამის წარდგენამდე, პროგრამის დამტკიცება უნდა მოხდეს სკოლის სამეურვეო საბჭოს მიერ. შესაბამისად, საჯარო სკოლამ რეგისტრაციისათვის სხვა აუცილებელ დოკუმენტებთან ერთად, დანართის სახით საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში უნდა წარმოადგინოს პროგრამის დამტკიცების შესახებ სამეურვეო საბჭოს წერილობითი თანხმობა.

10.2. მულტილინგვური განათლების პროგრამის რეგისტრაციის მიზნით, საჯარო სკოლამ უნდა წარმოადგინოს მე-12 მუხლში ჩამოთვლილი დოკუმენტაცია.

10.3. საჯარო სკოლის მიერ წარმოადგინილი აპლიკაცია შეფასდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მულტილინგვური განათლების პროგრამების საბჭოს მიერ.

10.4. მულტილინგვური განათლების პროგრამების საბჭო უზრუნველყოფს საჯარო სკოლის მიერ წარმოადგინილი პროგრამის ანალიზს და მიიღებს გადაწყვეტილების პროგრამის დამტკიცებისა ან უარის თქმის შესახებ პროგრამის შეფასების ყველა კრიტერიუმის (იხილეთ მე-4 თავი) გათვალისწინებით.

10.5. პროგრამის დამტკიცება ან დამტკიცებაზე უარის თქმა მოხდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის ინდივიდუალურ-სამართლებრივი აქტით განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მულტილინგვური განათლების პროგრამების საბჭოს დასკვნის საფუძველზე.

10.6. პროგრამის წარმომდგენ საჯარო სკოლას წერილობით ეცნობება მულტილინგვური განათლების პროგრამების საბჭოს გადაწყვეტილების შესახებ პროგრამის რეგისტრაციის მიზნით აპლიკაციის წარმოდგენილან ერთი თვის ვადაში. პროგრამის დამტკიცების შესახებ

დადებითი პასუხის შემთხვევაში სკოლას გადაეცემა დოკუმენტი, სადაც აღნიშნული იქნება სამინისტროს საბჭოს გადაწყვეტილება, გადაწყვეტილების მიღების თარიღი და პროგრამის კოდი.

მუხლი 11. გადაწყვეტილება პროგრამის დამტკიცებაზე უარის თქმის შესახებ

11.1. პროგრამა არ დამტკიცდება, თუ იგი ვერ აკმაყოფილებს მულტილინგვური განათლების პროგრამის კრიტერიუმებს, როგორც ეს განმარტებულია მე-20 მუხლში.

11.2. საჯარო სკოლას გადაეცემა დოკუმენტი, სადაც აღნიშნული იქნება გადაწყვეტილება პროგრამის დამტკიცებაზე უარის თქმის შესახებ და განმარტება იმისა, თუ რომელი კრიტერიუმი ვერ დააკმაყოფილა საჯარო სკოლის მიერ წარმოდგენილმა პროგრამამ.

11.3. საჯარო სკოლას უფლება აქვს თავიდან შეიმუშავოს და ხელმეორედ წარმოადგინოს აპლიკაცია, რომლის შეფასება მოხდება მე-10 მუხლში აღწერილი პროცედურის შესაბამისად.

თავი III

მულტილინგვური განათლების პროგრამის შეფასების პროცედურა

მუხლი 12. სამინისტროს მულტილინგვური განათლების პროგრამების საბჭოს ვალდებულება

12.1. მულტილინგვური განათლების პროგრამების სააპლიკაციო ფორმის შეფასებას უზრუნველყოფს სამინისტროს მულტილინგვური განათლების პროგრამების საბჭო.

12.2. მულტილინგვური განათლების პროგრამების საბჭო (შემდგომში - საბჭო) ყალიბდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის ბრძანებით.

12.3. საბჭოს შემადგენლობაში შევლენ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ეკონომიკური დეპარტამენტის, ზოგადი და პროფესიული განათლების განვითარების დეპარტამენტის, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის, ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის, აკრედიტაციის ეროვნული ცენტრის წარმომადგენლები. აუცილებლობის შემთხვევაში, სამინისტროს წარმომადგენლებთან ერთად საბჭოში შეიძლება შევიდნენ არასამთავრობო ორგანიზაციების, საექსპერტო ჯგუფების და სახალხო დამცველის აპარატთან არსებული ტოლერანტობის საბჭოს წარმომადგენლები.

მუხლი 13. პროგრამის დამტკიცებისთვის წარმოსადგენი დოკუმენტაცია

13.1. პროგრამის განმახორციელებელი საჯარო სკოლა დასამტკიცებლად წარმოადგენს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დამტკიცებული განაცხადის ფორმის მიხედვით შევსებულ პროგრამას;

13.2. სააპლიკაციო ფორმას თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

- ა) იურიდიული პირის საჯარო სამართლის იურიდიულ პირად დაფუძნების დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- ბ) კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრაციის სადამფუძნებლო აქტი და იურიდიული პირის დებულების ასლი;
- გ) წარმოდგენილი მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელებაზე საჯარო სკოლის სამეცნიერო საბჭოს წერილობითი თანხმობა.

13.3. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო უფლებამოსილია საჯარო სკოლას მოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია.

თავი IV

მულტილინგვური პროგრამის შეფასების კრიტერიუმები

მუხლი 14. სკოლის მულტილინგვური პროგრამის შეფასების კრიტერიუმები

14.1. პროგრამის შეფასების კრიტერიუმები განსაზღვრავს იმ მირითად მოთხოვნებს, რომლებსაც შესაბამისი პროგრამა მის დასამტკიცებლად უნდა აკმაყოფილებდეს.

14.2. კრიტერიუმები გამოიყენება პროგრამის შეფასების პროცესში და წარმოადგენს შესაბამისი პროგრამისათვის დამტკიცების ან უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების საფუძველს.

მუხლი 15. კრიტერიუმების აღწერა

15.1. მულტილინგვური განათლების პროგრამის შეფასებისას გამოყენებული იქნება სამი მირითადი და ორი დამატებითი კრიტერიუმი.

15.2. პროგრამის შეფასების სამი მირითადი კრიტერიუმი: 1) შერჩეული მოდელის და პროგრამის შესაბამისობა; 2) შერჩეული მოდელის და პროგრამის ეფექტურობა; 3) მულტილინგვური პროგრამის განხორციელება და რესურსების მართვა.

15.3. პროგრამის შეფასების ორი დამატებითი კრიტერიუმი: 1) მულტილინგვური პროგრამის განხორციელების გეგმის ზარისხი; 2) მულტილინგვური განათლების პროგრამის მხარდაჭერა სკოლის თქმის მხრიდან.

მუხლი 16. შერჩეული მოდელის და პროგრამის შესაბამისობა

16.1. ბილინგვური სწავლების შერჩეული მოდელის და მისი განხორციელებისათვის პროგრამის შესაბამისობის კრიტერიუმი მოიცავს შეფასებას თუ რამდენად ადეკვატური მოდელია შერჩეული სკოლის მიერ და რამდენად რეალისტურია ამ მოდელის განხორციელება წარმოდგენილი პროგრამის მიხედვით.

16.2. ქვე-კრიტერიუმები მოიცავს:

- ა) პროგრამის და მოდელის შესაბამისობას სკოლის მოსწავლეების დემოგრაფიულ მონაცემებთან (მოსწავლეების მშობლიური ენა, მათი სახელმწიფო ენის ფლობის დონე)
- ბ) პროგრამის და მოდელის შესაბამისობას ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებთან

- გ) პროგრამის და მოდელის შესაბამისობას სკოლაში არსებულ რესურსებთან (მასწავლებლების მშობლიური ენა, სახელმწიფო ენის ფლობის დონე, განათლება და პროფესიული განვითარება);
- დ) პროგრამის და მოდელის შესაბამისობას სკოლის წინა გამოცდილებასთან მულტილინგვური პროგრამის განხორციელების თვალსაზრისით (სკოლაში სწავლების ენა);
- ე) ოჯახებში და თემში გამოყენებადი ენა (ენა, რომელზეც ლაპარაკობენ).

მუხლი 17. შერჩეული მოდელის და პროგრამის ეფექტურობა

17.1. ბილინგვური სწავლების შერჩეული მოდელის და მისი განხორციელებისათვის პროგრამის ეფექტურობის კრიტერიუმი მოიცავს შეფასებას თუ რამდენად ეფექტური მოდელია შერჩეული სკოლის მიერ და რამდენად რეალისტურია ამ მოდელის განხორციელება წარმოდგენილი პროგრამის მიხედვით.

17.2. ქვე-კრიტერიუმები მოიცავს:

- ა) საგნობრივი/საათობრივი ბადე შემუშავებულია ზოგადი განათლების 6, 9, 12 წლიანი საფეხურისათვის (დამოკიდებულია იმაზე ზოგადი განათლების თუ რომელ დონეს ახორციელებს სკოლა: დაწყებითს, საბაზოს თუ საშუალოს);
- ბ) ენის (სახელმწიფო ან უმცირესობების ენები) სწავლებისათვის განსაზღვრული საათები საკმარისია შერჩეული მულტილინგვური განათლების პროგრამის მიზნების მისაღწევად;
- გ) ენებისა და საგნის ინტეგრირებული სწავლებისათვის განსაზღვრული საათების რაოდენობა საკმარისია შერჩეული მულტილინგვური განათლების პროგრამის მიზნების მისაღწევად;
- დ) განაწილებული საათების მთლიანი რაოდენობა შესაბამისობაშია ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან და და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დამტკიცებულ საათობრივ ბადესთან.

მუხლი 18. მულტილინგვური პროგრამის განხორციელება და რესურსების მართვა

18.1. წარმოდგენილი კრიტერიუმი მოიცავს პროგრამის ადამიანური, მატერიალურ-ტექნიკური და ფინანსური რესურსების მართვის სწორ სტრატეგიას წარმოდგენილი პროგრამისათვის.

18.2. ქვე-კრიტერიუმები მოიცავს:

- ა) საჯარო სკოლის ადმინისტრაციაში შერჩეულია ერთი ადამიანი, რომელიც პასუხისმგებელია მულტილინგვური პროგრამის განხორციელებაზე
- ბ) საჯარო სკოლას გააჩნია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი რესურსები;
- გ) ადამიანური რესურსების შემდგომი გეგმა წარმოდგენილია მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების გეგმაში;
- დ) მატერიალური და ტექნიკური რესურსების დაგეგმვა შეესაბამება შერჩეული პროგრამის და მოდელის განხორციელების გეგმას;
- ე) დამატებითი ფინანსური გათვლები (მასწავლებელთა დანამატისათვის) შეესაბამება შერჩეული პროგრამის და მოდელის განხორციელების გეგმას.

მუხლი 19. მულტილინგვური პროგრამის განხორციელების გეგმის ხარისხი

19.1. ამ მუხლით გათვალისწინებული კრიტერიუმი გულისხმობს თუ რამდენად შეესაბამება მულტილინგვური პროგრამის განხორციელების გეგმა პროგრამის მიზნებსა და განხორციელების გზებს.

19.2. ქვე-კრიტერიუმები მოიცავს:

- ა) პროგრამის განხორციელების ძირითადი მიზნები
- ბ) პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი ამოცანები;
- გ) პროგრამის მიზნებისა და ამოცანების შესაბამისობა ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებთან.

მუხლი 20. მულტილინგვური განათლების პროგრამის მხარდაჭერა სკოლის თემის მხრიდან

20.1. ამ მუხლით გათვალისწინებული კრიტერიუმი გულისხმობს შერჩეული პროგრამის განსახორციელებლად იმ თემის მხარდაჭერას, სადაც საჯარო სკოლა მდებარეობს.

20.2. ქვე-კრიტერიუმები მოიცავს:

- ა) წარმოდგენილი მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელებაზე საჯარო სკოლის სამეურვეო საბჭოს წერილობითი თანხმობას;
- ბ) მშობელთა უმრავლესობის მხრიდან პროგრამის განხორციელების მხარდაჭერის დამადასტურებელ დოკუმენტაციას (მაგალითად: მშობელთა გამოკითხვის შედეგები პროგრამის განხორციელების თაობაზე);
- გ) სხვა სათემო რესურსების არსებობას პროგრამის განხორციელებისათვის (მაგალითად: მოსწავლეებისა და მასწავლებლებისათვის ენის შესასწავლად არსებული დამატებითი საშუალებები, ახლომდებარე საჯარო სკოლებთან თანამშრომლობა, სათემო პროექტები და ა.შ).

მუხლი 21. კრიტერიუმებზე დაყრდნობით გადაწყვეტილება სკოლის მულტილინგვური პროგრამის დამტკიცების ან უარის თქმის შესახებ

21.1. სამინისტროში არსებული საბჭო გამოიყენებს ყველა (ძირითად და დამატებით) კრიტერიუმს საჯარო სკოლის მიერ წარმოდგენილი მულტილინგვური განათლების პროგრამის შესაფასებლად;

22.2. საჯარო სკოლის მიერ წარმოდგენილი მულტილინგვური განათლების პროგრამა არ დამტკიცდება იმ შემთხვევაში, თუ:

- ა) იგი ვერ აკმაყოფილებს პროგრამის შეფასების თუნდაც ერთ ძირითად კრიტერიუმს (1. შერჩეული მოდელის და პროგრამის შესაბამისობა; 2. შერჩეული მოდელის და პროგრამის ეფექტურობა; 3. მულტილინგვური პროგრამის განხორციელება და რესურსების მართვა);
- ბ) იგი ვერ აკმაყოფილებს პროგრამის შეფასების ორივე დამატებით კრიტერიუმს (1. მულტილინგვური პროგრამის განხორციელების გეგმის ხარისხი; 2. მულტილინგვური განათლების პროგრამის მხარდაჭერა სკოლის თემის მხრიდან).

თავი V

მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელებაზე კონტროლი და მონიტორინგი

მუხლი 22. მულტილინგვური განათლების პროგრამის კონტროლი, მონიტორინგი და შეფასება

- 22.1 ეროვნულ დონეზე მულტილინგვური განათლების პროგრამის კონტროლსა და მონიტორინგს ახორციელებს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო;
- 22.2. საჯარო სკოლები პასუხისმგებელი არიან მულტილინგვური განათლების პროგრამის მონიტორინგსა და შეფასებაზე სკოლის შიგნით (სასკოლო დონეზე);
- 22.3. საჯარო სკოლები თანამშრომლობებს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან პროგრამის განხორციელების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებისა და საჭიროების შემთხვევაში კვლევაში ჩართვის გზით;
- 22.4. მონიტორინგის პროცესში შეიძლება მოხდეს არასამთავრობო სექტორის, საექსპერტო ჯგუფების, ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლების ჩართვა.
- 22.5. პროგრამის მირეული შეფასების პროცესში ჩართვის მიზნით, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხრიდან შეიძლება შერჩეულ იქნეს რამდენიმე საჯარო სკოლა. ასეთ ძირეულ შეფასებას ორი მიზანი ექნება: ა) როგორც პრობლემების, ისე საუკეთესო გამოცდილების იდენტიფიცირება მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელების პროცესში და ამით პროგრამის ხარისხის შემდგომი გაუმჯობესება; ბ) ადამიანური და ფინანსური რესურსების შესახებ ინფორმაციის მიღება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხრიდან მულტილინგვური განათლების პროგრამების შემდგომი მხარდაჭერის მიზნით.

მულტილინგვური განათლების პროგრამის დასამტკიცებლად
წარმოსადგენი სააპლიკაციო ფორმა

სკოლის დასახელება:

დირექტორის ხელმოწერა:

თარიღი:

ბეჭედი:

I. ინფორმაცია სკოლის შესახებ

სკოლის დასახელება: _____

სკოლის კოდი: _____

სწავლების მთავარი ენა/ენები: _____

მულტილინგვური განათლების პროგრამის კოორდინაციაზე
პასუხისმგებელი პირი:

სახელი/გვარი: _____

თანამდებობა: _____

განათლება/კვალიფიკაცია: _____

საკონტაქტო ინფორმაცია(ტელეფონი; ელ.ფოსტა):

II. სკოლის მულტილინგვური განათლების პროგრამის მიზნები და ამოცანები:

სკოლის მულტილინგვური განათლების პროგრამა თანხვედრაშია ზოგადი განათლების შესახებ საქართველოს კანონთან¹ და მულტილინგვური განათლების პოლიტიკის დოკუმენტთან².

1. სკოლის მულტილინგვური განათლების პროგრამის მიზანი:

გთხოვთ, აღწერეთ თქვენი სკოლის მიერ შერჩეული მულტილინგვური განათლების პროგრამის ძირითადი მიზანი/მიზნები (პროგრამის გამსორციელებით რის მიღწევას აძირებთ გრძელვადიან პერსპექტივაში):

¹ საქართველოს კანონი ზოგადი განათლების შესახებ, მუხლი 4.

² პოლიტიკის დოკუმენტი "ეროვნულ უმცირესობათა ინტეგრაცია მულტილინგვური განათლების გზით" (2009)

2. შერჩეული მულტილინგვური განათლების პროგრამის/მოდელის დასაბუთება და მიზანშეწონილობა თქვენი სკოლისათვის:

განმარტეთ თუ რატომ მოხდა თქვენს მიერ მულტილინგვური განათლების პროგრამის კონკრეტული მოდელის არჩევა (დასაბუთეთ თქვენი არჩევანი. ეს შეიძლება მოიცავდეს სკოლის კულტურული და ლინგვისტური გარემოს ანალიზს, მოსწავლეების, მასწავლებლების დემოგრაფიულ ინფორმაციას, მათ ენობრივ კუთვნილებას, მოსწავლეების შეფასების შედეგებს სახელმწიფო და მშობლიურ ენაზე, სკოლის თემის მახსოვთებლებს (სოციალური მდგომარეობა, სალაპარაკო ენები), სკოლის თვითშეფასება, სკოლის ადამიანური და მატერიალური რესურსები, სკოლის გამოცდილება ბილინგვურ სწავლებაში, მშობლების ჩართულობა მულტილინგვური განათლების პროგრამის შერჩევის პროცესში, თემის მხრიდან მხარდაჭერა, სხვა დამატებითი დამხმარე რესურსები და ა.შ):

3. პროგრამის ამოცანები:

(გთხოვთ, აღწერეთ თუ როგორ გეგმავთ თქვენს მიერ I გრაფაში აღნიშნული ზოგადი მიზნის/მიზნების მიღწევას). თქვენ შეგიძლიათ დასახოთ კონკრეტული ამოცანები, რომლებიც მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელებას უკავშირდება: საგანმანათლებლო (სკოლა და კლასი) გარემო, სწავლების მეთოდი, მოსწავლეთა ენობრივი კომუნიკაციებისა და აკადემიური ცოდნის შეფასება, მულტილინგვური განათლების პროგრამის მართვა და თვითშეფასება, პროგრამაში მშობლებისა და თემის ჩართულობა.

ამოცანები (მოკლევადიანი და შუალედური)	დაგეგმილი ღონისძიებები/აქტივობები	მოსალოდნელი შედეგები
1.	1. 2.	
2.	1. 2.	
3.		
4.		
5.		
შეგიძლიათ დაამატოთ გრაფი		

III. მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელების გეგმა:

1. ენების განაწილება (შეავსეთ და ხაზი გაუსვით თქვენი სკოლისათვის შესაბამის მიზანს და შერჩეულ პროგრამას/მოდულს)

სკოლის მულტილინგვური განათლების პროგრამა ითვალისწინებს კლასში სწავლებისათვის ორი (ან მეტი) ენის გამოყენებას და საგანმანათლებლო მასალის ათვისებას _____, _____ და _____ ენებზე. ენების ამგვარი განაწილება ეფუძნება პროგრამის ლინგვისტურ მიზნებს:

1) სწავლის პროცესის მშობლიურ და ქართულ ენაზე წარმართვა, რათა მოსწავლემ მიაღწიოს მაღალ ენობრივ კომპეტენციას ორივე - მშობლიურ და სახელმწიფო ენებზე (განმავითარებელი მულტილინგვური განათლების პროგრამა ან ორმაგი ენობრივი მულტილინგვური განათლების პროგრამა);

2) სწავლის პროცესის წარმართვა მიმდინარეობს როგორც სახელმწიფო, აგრეთვე მშობლიურ ენაზე, თუმცა სახელმწიფო ენაზე სასწავლო საგნების შესწავლა თანდათანობით მატულობს და ეტაპობრივად ხდება სახელმწიფო ენაზე სწავლებაზე გადასვლა (ტრანზიტული/გარდამავალი მულტილინგვური განათლების პროგრამა);

3) ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საგნებისა და საგანთა ჯგუფების სწავლება მიმდინარეობს მშობლიური ენაზე, სახელმწიფო ენა ისწავლება, როგორც საგანი გაძლიერებულად მაქსიმალური საათობრივი დატვირთვით (სახელმწიფო ენის მხარდასაჭერად განხორციელებული მულტილინგვური განათლების პროგრამა);

4) ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული საგნებისა და საგანთა ჯგუფების სწავლება მიმდინარეობს სახელმწიფო ენაზე, მშობლიური ენა ისწავლება, როგორც საგანი მაქსიმალური საათობრივი დატვირთვით (მშობლიური ენის მხარდაჭერის მულტილინგვური განათლების პროგრამა);

5) მულტილინგვური მეთოდოლოგიის გამოყენება სახელმწიფო, მშობლიური და სხვა ენების ასათვისებლად (შერეული მულტილინგვური განათლების პროგრამა).

ენების დაყოფა განხორციელდება _____
 (ადამიანური რესურსის გამოყენებით, საგნით, თემით, საგაკვეთილო საათების განაწილებით, ადგილით, აქტივობებით,
 სასწავლო მასალებით, ფუნქციურად, სტუდენტების მეშვეობით)

2. სკოლის მულტილინგვური განათლების მოდელი:

შენიშვნა: მოდელი ასახავს ენების განაწილების პრინციპს და იმ საგნებს, სადაც ხდება ბილინგვური მეთოდით სწავლების
 წარმართვა მთელი სასკოლო პერიოდის განმავლობაში (ყველა კლასისათვის) კონკრეტული მულტილინგვური განათლების
 პროგრამის შესაბამისად.

გთხოვთ, გამოთვალოთ მოსწავლის მიერ თითოეული ენის გამოყენების მაჩვენებელი (პროცენტებში - %). **██████████** აღნიშნეთ
 ქართული ენა, **ყვითელი ფერით** მშობლიური ენა და **შრვანე ფერით** რუსული ენა იმ შემთხვევაში, თუ რუსული ისტავლება
 სკოლაში, მაგრამ არ არის მოსწავლეების უმრავლესობისათვის მშობლიური ენა.

სკოლის მულტილინგვური განათლების მოდელი

საგანი/კლასი	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
მშობლიური ენა და ლიტერატურა												
მათემატიკა, საქართველოს და მსოფლიო ისტორია, გეოგრაფია, სამოქალაქო განათლება, ბუნებისმეტყველება, ბიოლოგია,												

ფიზიკა, ფიზიკური ალტრდა, ხელოვნება /შრომითი სწავლება, მუსიკა											
მეორე უცხო ენა											

3. მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელების გეგმა 2010-2011 აკადემიური წლისათვის (საგანი/საათობრივი ბადე და რესურსები)

ა) საათობრივი ბადე

წარმოაჩინეთ ცხრილში მულტილინგვური განათლების განხორციელების გეგმა კონკრეტული წლისათვის. აღნიშნეთ საგნები, სადაც გეგმავთ ბილინგვურ სწავლებას და მიუთითეთ გაკვეთილების რაოდენობა. გამოიყენეთ ფერები III.2. ცხრილში მითითებული ინსტრუქციის მიხედვით.

საგანი/კლასი	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
პირველი უცხოური ენა												
მეორე უცხოური ენა												
მშებალებელი ენა და ლიტერატურა												
მათემატიკა												
საქართველოს და მსოფლიო ისტორია												
გეოგრაფია												
სამოქადაქო განათლება												
ბუნებისმეტყველება												

ბ) 2010-2011 (საჭიროების შემთხვევაში, შეგიძლიათ დაამატოთ გრაფები)

4. მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელების გეგმა 2011-2012 აკადემიური წლისათვის (საგანი/საათობრივი ბადე და რესურსები)

ა) საათობრივი ბადე

საგანი/კლასი	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
პირველი უცხოური ენა												
მეორე უცხოური ენა												
[REDACTED]												
შშობლიური ენა და ლიტერატურა												
მათემატიკა												
საქართველოს და მსოფლიო ისტორია												
გეოგრაფია												
სამოქალაქო განათლება												
ბუნებისმეტყველება												
ბიოლოგია												
ფიზიკა												
ფიზიკური აღმართა												
ხელოვნება /შრომითი სწავლება												
მუსიკა												

ბ) 2010-2011 (საქიოროების შემთხვევაში, შეგიძლიათ დაამატოთ გრაფები)

საგანი	კლასი	საათების საერთო რაოდენობა ერთ კვირაში	სწავლუების ენა/ენების სწავლების საათები კვირაში (მაგალითად, ქართული/1, სომხური/2)	რამდენი მასწავლებელი ასწავლის	იმ შემთხვევაში თუ ერთ საგანს ასწავლის ერთზე მეტი მასწავლებელი, გთხოვთ მიუთითოთ თითოეული მასწავლებლის ფუნქცია	რა სასწავლო მასალის გამოყენება მოხდება სასწავლო პროცესში		
					მასწავლებელი 1	მასწავლებელი 2	სათაური	სასწავლო მასალის ენა

5. რესურსების შეფასება და დაგეგმვა

გთხოვთ, მოკლედ აღწეროთ რა რესურსი გააჩნია სკოლას მულტილინგვური სწავლების პროცესში განსახორციელებლად (გაითვალისწინეთ მასწავლებლები, სახელმძღვანელოები, სასწავლო მასალები, აუდიო და ტექნიკური აღჭურვილობა, დამატებითი (სათემო) რესურსები) და როგორ აპირებთ მათ გამოყენებას:

6. მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების გეგმა (2010- 2013)

პადემიური წელი	ბასწავლა ებლის სახელი/ გვარი	ბასწავლების ბლის პირადი კოდი	შულტილინ გვური განათლები ს პროგრამაში ჩართულობ ა	სწავლები ს ენა/ სამუშაო ენა	ბასწავლებლის პროცესიული კვალიფიკაცია	მიღებული პროფესიული ტრენინგი 2010 15 სექტემბრამდე (დადებითი პასუხი აღნიშნეთ "X" -ით) წელი, ვურსი, საათების რაოდენობა) წელი, ვურსი, საათების რაოდენობა)	მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების (შომიავალი) გეგმა (აღნიშნეთ "X" -ით საჭიროების შემთხვევაში)
2010-2011					საგანძი ენობრივი	ტრენინგი ქართულ ენაში	ტრენინგი მულტილინგვური სწავლების მეთოდოლოგიაში
.....							

მოკლედ აღწერეთ როგორ აპირებთ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების გეგმის განხორციელებას:

მოკლედ აღწერეთ როგორ აპირებს თქვენი სკოლა მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების გეგმის განხორციელებას; პროფესიული განვითარების რა არაფორმალური შესაძლებლობები იქნება უზრუნველყოფილი. როგორ მოხდება მასწავლებლების წახალისება ტრენინგებში მათი მონაწილეობისათვის.

7. მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელებისათვის დამატებითი აუცილებელი რესურსები
(სახელმძღვანელოები, დამატებითი მასალები)

საგანი	სასწავლო დამხმარე მასალები (მაგალითად, სახელმძღვანელოები, თამაშების წიგნი, 1 კლასის ორთოგრაფიული სახელმძღვანელო)	რაოდენობა	ენა	კომენტარი

8. **დამატებითი ფინანსური რესურსების გათვლა** (მასწავლებელთა ხელფასზე დანამატისათვის)

8. 1. 2010-2011 აკადემიური წლისათვის (საჭიროების შემთხვევაში, შეგიძლიათ დაამატოთ სვეტები)

კლასი	საგანი	სწავლების ენა	მასწავლებლის სახელი/გვარი	მასწავლებლის პირადი კოდი	საათების რაოდენობა კვირაში	მოთხოვნილი დამატებითი ხელფასი (ლარებში)

8.2. 2011-2012 აკადემიური წლისათვის (საჭიროების შემთხვევაში, შეგიძლიათ დაამატოთ სვეტები)

კლასი	საგანი	სწავლების ენა	მასწავლებლის სახელი/გვარი	მასწავლებლის პირადი კოდი	საათების რაოდენობა კვირაში	მოთხოვნილი დამატებითი ხელფასი (ლარებში)

IV. დამატებითი ინფორმაცია

აქ შეგიძლიათ მიუთითოთ დამატებითი ინფორმაცია თქვენი პროგრამის შესახებ:

III. ინფორმაცია მოსწავლეების ჩართვის შესახებ მულტილინგვური განათლების პროგრამაში 2010-2011 წლებში

1. მოსწავლეების და კლასების რაოდენობა, რომლებიც ჩართული იქნებიან მულტილინგვური განათლების პროგრამაში 2010-2011 წლებში (მიუთითეთ სწავლების ძირითადი ენა და კლასი)

	კლასი	კლასი	დაწყებითი							საბაზო			საშუალო			სულ
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
	ქართული	1.1 მოსწავლეების რაოდენობა														
	რუსული	1.2 მოსწავლეების რაოდენობა														
	აზერბაიჯანული	1.3 მოსწავლეების რაოდენობა														
	სომხური	1.4 მოსწავლეების რაოდენობა														
	ოსური	1.5 მოსწავლეების რაოდენობა														
		1.6 მოსწავლეების რაოდენობა														

2. იმ მოსწავლეების რაოდენობა მათი პირველი (მშობლიური) ენის მიხედვით (= ენა, რომელიც გამოიყენება მოსწავლის ოჯახში), რომლებიც ჩართული იქნებიან მულტილინგვური განათლების პროგრამაში 2010-2011 წლებში

	კლასი	დაწყებითი							საბაზო			საშუალო			სულ
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
	1. ქართული, როგორც პირველი (მშობლიური) ენა														
	2. სომხური, როგორც პირველი (მშობლიური) ენა														
	3. აზერბაიჯანული, როგორც პირველი (მშობლიური) ენა														
	4. რუსული, როგორც პირველი (მშობლიური) ენა														

5. თსური, როგორც პირველი (მშობლიური) ქნა													
6. სხვა ენები (დააკონკრეტეთ): _____													
7. სხვა ენები (დააკონკრეტეთ): _____													
8. სხვა ენები (დააკონკრეტეთ): _____													

დანართების ჩამონათვალი, რომელიც უნდა წარმოადგინოთ სააპლიკაციო ფორმასთან ერთად:

დანართი 1: იურიდიული პირის საჯარო სამართლის იურიდიულ პირად დაფუძნების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

დანართი 2: კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრაციის სადამფუძნებლო აქტი და იურიდიული პირის დებულების ასლი;

დანართი 3: წარმოდგენილი მულტილინგვური განათლების პროგრამის განხორციელებაზე სკოლის სამეურვეო საბჭოს წერილობითი თანხმობა.